

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 40 (3)

Izdan 1 septembra 1932.

PATENTNI SPIS BR. 9091

Dr. Deiches Siegmund, Wien, Austrija.

Ležišni metal ternarnog sistema bakar-antimon-olovo.

Dopunski patent uz osnovni patent broj 4769.

Prijava od 14 aprila 1931.

Važi od 1 septembra 1931.

Traženo pravo prvenstva od 15 aprila 1930. (Austrija).

Najduže vreme trajanja do 31 avgusta 1941.

Raniji poznat br. 6339 odnosi se na ležišne metale ternarnog sistema bakar-antimon-olovo (osnovni patent br. 4769), koji se odlikuju time, što radi poboljšanja peritektikalne strukture u rastopini bivaju dodati rastvorljivi strani metali ili metaloidi, pri čemu ukupan dodatak ne treba da iznese mnogo više no približno 5%. Sad je nađeno, da takvi dodatci mogu i dalje, sa svoje strane, na sasvim specifičan način, peritektikalnu strukturu da pojačaju, ako su sposobni, da sa jednom od komponenta ternarnog sistema, i lo naročito sa antimonom, sami opet dadu peritektikum. Kao što je već u osnovnom patentu prikazano, očevidno je da je naročito dalekosežno peritektikalno razdvajanje, koje uslovljava svoju sasvim naročitu podesnost ovih legura za ležišne metale. Naravno da smo sa ovog gledišta osetno ograničeni, kako u izboru dodataka, tako i u njihovoj meri, jer je broj elemenata, koji, u ovde pomeautom smislu, mogu da obrazuju peritektiku, veoma oksidan. Opširna ispitivanja su sada dovela do rezultata, da u ovoj oblasti kalaj nadmaša sve ostale dodatke, pošto ovaj metal, kao što je poznato, obrazuje dve presecajuće se, dakle naročito povoljno nalazeće se peritektike, pri 430° i 319°, pri čemu se svakako mora uzeti u račun, da se sa sadržinom kalaja ide do visine sadržine antimona, pošto se obe peritektike nalaze na istom nivou, na ko-

me antimon i kalaj pokazuju težinski odnos približno 1:1, dakle pokazuju skoro isti iznos. Na takav način dobijaju se legure sistema olovo-antimon-bakar, tako prožimajuće i tako potpune peritektikalne strukture, da je njihova podesnost za ležišne metale ne samo daleko nadmoćnija nad legurama po osnovnom patentu br. 4769, nego i po patentu br. 6339.

Iz daljeg se izvelo, da i kod ležišnih metala, po ovom pronalasku, dietermičko postupanje, koje se na ležišnim metalima po patentu 6339 pokazuje kao uspešno, još dalje koristi peritektikalnoj strukturi, u kome pogledu legure neposredno po stvrdnjavanju bivaju za duže vreme održavane na temperaturi, koja se nalazi što je moguće bliže tački stvrdnjavanja i po tome se naglo hlade.

Patentni zahtevi:

1. Ležišni metali ternarnog sistema bakar-antimon-olovo po patentu br. 4769 po kome se radi poboljšanja peritektikalne strukture u rastopini dodaju rastvorljivi strani metali ili metaloidi, naznačeni time, što pri dodatku kalaja njegov iznos u cilju daljeg poboljšanja peritektikalne strukture, biva povećan do približno na iznos antimona.

2. Ležišni metali po zahtevu 1 naznače-

